

ศุประดิษฐ์ จิตรกร 2554: แนวทางการพัฒนาด้านกายภาพของพื้นที่สาธารณะประเภทลาน
โล่งในเมืองระดับชุมชน กรณีศึกษา ลานภูธรศ ชุมชนแพรงภูธร ปริญญาการวางผังเมือง
และสภาพแวดล้อมมหบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม
ภาควิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์ศราวุธ เปรมใจ, Doctorat 181 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่สาธารณะประเภทลานโล่งที่มี
ต่อชุมชนเมือง โดยมีสมมติฐานว่าลานโล่งซึ่งเป็นพื้นที่โล่งในเมืองประเภทหนึ่งนั้นเป็นองค์ประกอบ
ที่สำคัญของเมือง เพราะนอกจากจะมีผลโดยตรงต่อเมืองในด้านกายภาพ ที่สามารถทำให้ทัศนียภาพ
สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นของเมืองแล้ว ยังสามารถสร้างกระทบเชิงบวกในด้านคุณภาพชีวิต สุขภาพ สังคม
เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อย่างชัดเจนอีกด้วย โดยแสดงให้เห็นผ่านกรณีศึกษา ลานภูธรศ ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชน
แพรงภูธร โดยลานภูธรศนั้น ตั้งอยู่ใจกลางชุมชน ชุมชนแพรงภูธรซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ เป็นย่าน
ประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในกรุงรัตนโกสินทร์ ทำให้วิวัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงในด้านบทบาท
หน้าที่ ของชุมชนแพรงภูธรในแต่ละยุคสมัยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่และลักษณะทางกายภาพ
ของลานภูธรศ ในขณะที่เดียวกันลักษณะทางกายภาพของลานภูธรศในแต่ละยุคสมัยก็ทำให้เกิดผลกระทบ
โดยตรงกับชุมชนแพรงภูธรในหลายๆด้าน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสำคัญของลานภูธรศ โดยมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบในด้าน
กายภาพ สภาพแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนแพรงภูธร เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาท
การใช้งานในแต่ละยุค ประกอบกับการศึกษาภาคสนามด้วยวิธีสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และศึกษาข้อมูลจาก
เอกสาร ซึ่งทำให้สรุปได้ว่า ลานภูธรศโดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพของลานนั้นมีความสำคัญต่อชุมชน
แพรงภูธรอย่างมากทั้งในด้าน สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของชุมชน ต่อมาจึง
ทำการศึกษาศักยภาพและสภาพปัญหาในด้านต่างๆของลานภูธรศและชุมชนแพรงภูธร เพื่อกำหนดบทบาท
ของลานภูธรศในอนาคตซึ่งนำไปสู่แนวทางการพัฒนาด้านกายภาพของลานภูธรศซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลัก
ของงานวิจัย โดยแนวทางการพัฒนาด้านกายภาพของลานภูธรศนั้นประกอบด้วยแนวทางเชิงนโยบายและ
แนวทางเชิงปฏิบัติการ ทั้งในมิติของพื้นที่ลานโดยตรงไปจนถึงระดับย่านและเมือง เพื่อให้เกิดความ
สอดคล้องกันในทุกมิติและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปดำเนินการจริง

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก